

Małgorzata Markiewicz, Marek Rubnikowicz, Jerzy Olczak

Szemudzka Huta, gm. Szemud, woj. gdańskie. Stanowisko I

Informator Archeologiczny : badania 21, 209-210

1987

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Prace miały charakter badań weryfikacyjnych, w ramach prowadzonej od kilku lat akcji weryfikacji grodzisk Kujaw Brzeskich. Obiekt położony jest obok gospodarstwa przy drodze gruntowej, w oddaleniu około 2,5 km od drogi Sułkowo-Zgłowiączka. Grodzisko jest dobrze zachowane, ma kształt stożka wklęsłego, otoczona fosą i wałem.

Wykop o wymiarach 3 x 2 m usytuowano na majdanie obiektu, na osi E-W oraz wykonano 5 odwiertów ułożonych w 2 ciągi co 4 m, 2 odwierty na osi N-S i 3 na osi E-W/. W wyniku prac uchwycono poziom użytkowy majdanu. Rozpoznano także charakter nawarstwień korony kopca. Tworzą je warstwy piasku i gliny pochodzące z wykopania fosy.

Materiał zabytkowy: 28 fragmentów ceramiki i 10 fragmentów kości; 60 % stanowi ceramika tzw. kuchenna, a 40 % nawiązuje do tzw. ceramiki tradycyjnej., co pozwala datować wstępnie obiekt na 2 połowę XIII i początek XV w.

Sprawozdanie z prac znajduje się w archiwum WRK we Włocławku. Materiały i dokumentacja do czasu opracowania znajdują się w Katedrze Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego.

Badania zakończono. Obiekt kwalifikuje się do badań stacjonarnych.

SYPNIEWO
woj. ostrołęckie

patrz
wczesna średniowiecze

SZCZECIN-Stare Miasto
Podzamcze

patrz
wczesne średniowiecze

SZEMUDZKA HUTA, gm. Szemud
woj. gdańskie
Stanowisko I

Uniwersytet Mikołaja Kopernika
Instytut Archeologii i Etnografii
Pracownia Dziejów Szklarskich
w Toruniu

Badania prowadziła mgr Małgorzata Markiewicz /autorka sprawozdania/ wspólnie z mgr, Markiem Rubnikowiczem pod kierownictwem naukowym doc. dr. Jerzego Olczaka. Finansowali WRK w Gdańsku i Instytut Archeologii i Etnografii UMK w Toruniu. Pierwszy sezon badań. Późnośredniowieczna huta szkła /XV - XV/XVI w.?./.

W ramach studiów nad średniowiecznym i nowożytnym hutnictwem szkła na Pomorzu podjęto prace wykopaliskowe w niewielkiej odległości na północny-wschód od zabudowań Szemudzkiej Huty.

Celem badań jest rekonstrukcja organizacji przestrzennej huty, odtworzenia stadiów wytwórczości szklarskiej, poznanie szczegółów procesów wytwórczych, reguł i reżimów technologicznych. W dalszym poznaniu poziomu wiedzy i umiejętności szklarzy-hutników, wielkości i asortyment produkcji oraz chronologię obiektu.

Stanowisko znajduje się w terenie pagórkowatym, na stoku niewielkiego wyniesienia. W odległości około 25 m na północny-zachód i zachód od niego przebiega ciąg niewielkich, obecnie zatorfionych stawów. Gleba na stanowisku i w bezpośrednim jego sąsiedztwie jest piaszczysta i piaszczysto-gliniasta. W najbliższym otoczeniu brak jest kompleksów leśnych.

Efektem badań było rozpoznanie całości stanowiska o powierzchni 2,4 ara. Odsłonięto 8 obiektów, które są pozostałościami po zabudowaniach produkcyjno-gospodarczych huty. Cztery z nich zidentyfikowano jako obiekty piececowskie. Funkcji pozostałych nie określono. Badania dostarczyły materiału ruchomego w postaci fragmentów donic, spieków szklarskich, masy szklanej, odpadów produkcyjnych, fragmentów gotowych wyrobów, a także fragmentów ceramiki i silnie skorodowanych przedmiotów metalowych. Najcenniejszym znaleziskiem była forma do wyrobu szklanek.

Stanowisko w Szemudzkiej Hucie stanowi pozostałość po późnośredniowiecznej hucie szkła. Za taką chronologią przemawia zarówno ceramika naczyńowa datowana roboczo na XIV i XV w. /w 80 %/ jak również część

szklarskiego materiału tzn. fragmenty naczyń fletowatych i szklanek. Posiadamy również dowody na to, iż mogła być ona znacznie późniejsza. Problem ten rozstrzygną najprawdopodobniej: wyniki analiz chemicznych, którym poddany zostanie szklarski materiał zabytkowy.

Odnosnie asortymentu produkowanych wyrobów to skłonni jesteśmy przypuszczać, iż były to głównie różnego typu szklanki i szklanice. Przemawia za tym zarówno ilość fragmentów pochodzących z korpusów i dolnych partii tego typu naczyń jak również forma do produkcji szklanek łożerkowanych.

Materiały z badań przechowywane są w Pracowni Dziejów Sztuki Instytutu Archeologii i Etnografii UMK w Toruniu.

Badania zakończono.

SZREMSK

woj. ciechanowskie

Ciechanowskie Towarzystwo Naukowe

Badania prowadził mgr Marek Piotrowski. Finansował WKŻ w Ciechanowie. Trzynasty sezon badań. Grodzisko wczesno-średniowieczne i zamek XVI-wieczny rozabrany w XIX w.

Kontynuowano badania wieży północno-wschodniej i obszaru otaczającego obiekt. Założono trzy wykopy: od strony północnej, wschodniej i południowo-wschodniej wieży. W wykopie północnym natrafiono na fragmenty zabudowy gospodarczej datowanej na XIX w., zaś w dwóch pozostałych wykopach na bardzo dobrze zachowane relikty wału kamienno-ziemnego przynależnego do grodziska datowanego na XII w. Wszystkie wykopy znajdowały się w pomieszczeniach gospodarczych /obecnie istniejących/ i ich wielkość oraz usytuowanie były uzależnione od rozplanowania pomieszczeń w budynku. Znaleziono ceramikę datowaną od XII do XIX w.

SMIGIEL

ul. Ogrodowa 34/35

patrz

okres nowożytny

TORUŃ

ul. Dominikańska 1-9

PP Pracownia Konserwacji Zabytków

Pracownia Archeologiczno-Konserwatorska
Oddział w Toruniu

Badania prowadzili: mgr Artur Trapezyk i mgr Eżgiwiew Polczyński /autor sprawozdania/, finansował WKŻ w Toruniu. Szósty sezon badań. Kościół św. Mikołaja i klasztor O.O. Dominikanów /XIII-XIX w./.

Kontynuowano badania archeologiczne w zachodniej części drugiego kościoła św. Mikołaja. Prace prowadzono w ramach dwóch wykopów oznaczonych numerami III i IV. W obu wykopach nie osiągnięto poziomu calca.

Wyróżniono osiem zasadniczych warstw kulturowych. Stratygrafia w obu opisywanych wykopach była zasadniczo ta sama, a jednocześnie analogiczna do uzyskanej w wykopie II badanym w 1986 r.

W warstwach średniowiecznych i nowożytnych /IV-VIII/ natrafiono na liczne fragmenty naczyń ceramicznych, szkła naczyniowego i okiennego, gwoździ i kości zwierzęcych. Na uwagę zasługuje odłupienie 61 monet miedzianych i srebrnych datowanych na okres od XIV-XIX w. Odrębną grupę znalezisk o treści religijnej stanowią medaliki i krzyżyki z brązu i miedzi. Część z nich stanowiła zapewne wyposażenie warstw. Poza licznymi luźno rozmieszczonymi kośćmi ludzkimi odsłonięto 33 pochówki szkieletowe datowane ogólnie na okres od XIV-XIX w.

Badania będą kontynuowane.